

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการปฏิบัติสู่ความสำเร็จของเกษตรกรที่ปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่ทั้ง 3 ชั้น โดยเริ่มที่การวิเคราะห์กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 จนประสบความสำเร็จ แล้วพัฒนาไปสู่ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า ประเมินศักยภาพของเกษตรกรที่ปฏิบัติตามแนวทางทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า วิเคราะห์จุดแข็ง และโอกาส รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกรที่ปฏิบัติตามแนวทางทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า โดยศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรที่ทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ทั่วประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โดยใช้โมเดลลิשראל (Lisrel)

ผลการวิจัยพบว่า การทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่นั้น เกษตรกรจะต้องทำเป็นขั้นตอน โดยเกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 1 จนประสบความสำเร็จก่อน จึงจะพัฒนาไปสู่การปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า และทฤษฎีใหม่ขั้นพัฒนาได้

โดยปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติตามแนวทางของทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 1 ก็คือการที่ภาครัฐต้องดำเนินการจัดหาเจ้าหน้าที่ มาให้ความรู้กับเกษตรกร ในด้านต่างๆ มีการนำความรู้ และเทคโนโลยีจากภายนอกท้องถิ่นมาปรับใช้อยู่เสมอ เกษตรกรจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ และงานอาชีพมีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า และทำตามกำลังความสามารถที่มีอยู่

ในทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2) ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ก็คือ กลุ่มเกษตรกรจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมกลุ่มกันขายผลผลิต ใช้ และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนราชการต้องช่วยเหลือ สนับสนุนในด้านความรู้ และพัฒนาความรู้เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ด้านบริหารจัดการทางธุรกิจต่อไป เกษตรกรที่รวมกลุ่มกัน ทำตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ศักยภาพด้านเทคโนโลยี ศักยภาพด้านสังคม และศักยภาพด้านทรัพยากรอยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีศักยภาพด้านจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด ศักยภาพทั้งหมดนับเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่แสดงถึงความสามารถพึ่งตนเอง ได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

ในทฤษฎีใหม่ขั้นพัฒนา (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3) ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ก็คือ กลุ่มเกษตรกร จะต้องมีความรู้ และจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นต้นแบบเผยแพร่ไปสู่ชุมชนอื่น กลุ่มเกษตรกรจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ในระหว่างกลุ่ม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเครือข่าย พันธมิตรระหว่างชุมชนต่อไป

สิ่งที่เป็นจุดแข็งของกลุ่มมากที่สุด คือ การที่กลุ่มมีความสามัคคี มีผู้นำที่เข้มแข็ง รองลงมา ได้แก่ การที่สมาชิกในกลุ่มมีความร่วมมือ ร่วมใจกัน ส่วนจุดอ่อนที่สำคัญ คือการที่สมาชิกขาดความเข้าใจในการดำเนินชีวิตในชุมชน ขาดความรู้ และไม่กล้าตัดสินใจ สิ่งในกลุ่ม/ชุมชน คิดว่าเป็น โอกาสก็คือการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน มาแนะนำให้ความรู้ รวมทั้งกลุ่มควรมีการพัฒนาการผลิตเพื่อขายให้มากขึ้น ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ การขาดแคลนเงินทุน

ผลการศึกษาที่ได้ ทำให้ทราบว่า การรับรู้ของเกษตรกรในการปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่นั้น ถูกต้องสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ แต่ในการพัฒนาองค์ความรู้ตามแนวปรัชญาให้กว้างขวางออกไปนั้น จำเป็นจะต้องปฏิบัติให้เข้มข้นมากขึ้น โดยการที่ ภาครัฐจะต้องดำเนินการ 1) จัดตั้งศูนย์ สาริตการท่าทฤษฎีใหม่ โดยใช้กรณีของเกษตรกรที่มีความสำเร็จอย่างแท้จริงเป็นศูนย์กลาง และให้ ศูนย์นี้กระจายออกไปทุกภูมิภาคของประเทศ 2) จัดตั้งเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร / สหกรณ์การเกษตร และจัดโครงการเยี่ยมชมศูนย์สาริต หมุนเวียนกันไป เพื่อกระจายการรับรู้ และตระหนักถึงผลสำเร็จของการปฏิบัติให้กว้างขวาง 3) จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริม และพัฒนา กลุ่มเกษตรกร และจัดทำโครงการ ประชาสัมพันธ์แนวปรัชญาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายอย่างง่าย ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ 4) จัดกิจกรรมส่งเสริม และฝึกอบรม การปฏิบัติตามแนวปรัชญา ไปสู่ระดับที่ ก้าวหน้ามากขึ้น หรือจัดเวทีให้ความรู้ โดยใช้เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จเป็นวิทยากร พร้อมนำชม ผลงานอย่างละเอียด 5) จัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ตามแนวปรัชญาเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการเฉพาะ โดยจัดทำเป็นวาระแห่งชาติ และ 6) จัดนิทรรศการ ประจวบผลงานทฤษฎีใหม่ทั้งขั้นพื้นฐาน และขั้น ก้าวหน้า เพื่อให้แนวปรัชญาเป็นนวัตกรรมทางการเกษตร เป็นที่รับรู้ จูงใจ และตระหนักเป็นเป้าหมาย ของการพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตร และการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ของสังคมเกษตรกรไทย

The main objective of the study is to identify and analyze factors influencing the farmer's cultivation practices towards 3-stage theory of the King Bhumiphol's new agricultural philosophy, and to assess the practical potential, strength, and opportunity of participating farmer communities throughout the country. The structured questionnaire forms are used as a tool for data collection and interview with participating farmers. The statistical tools being employed and reported include means, percentage and the standard deviation of data being collected.

The findings of the study reveal that most sample farmers followed the concept of new agricultural theory step by step until the progress towards the more advanced stages of the new theory are achieved.

The factor attributable to the success of stage 1 of the new theory is the technical assistances provided by related government agencies. These include an introduction of the new cultural practices as well as appropriate technology. At the mean time, farmers mutual help and cooperation also enhance improving their occupation motivation.

For the advanced stage (stage2) of the development, factors contributed to farmers' success include mutual help, collective efforts in selling the farm products, and the conservation of community expertises and philosophy; while the governmental assistances are also taken into account. Farmers organizing their group development up to this stage have a high potential of success in technology adoption, social organization, and resource utilizations, all of which reflect the strength of their communities.

Finally, factors contributing to the success of stage 3 of the development are farmer's technical knowledge and equitable knowledge management among participating farmers. Sharing of knowledge and experiences also contributed to the establishment of network among farmer communities.

The most significant factors underlying the strength of participated farm communities include the people unity and the leadership of community leaders, followed by good cooperation spirits of member

farmers. The weaknesses of the communities are inadequate knowledge on sustainable development and undeceive character of most farmers. Opportunity for further development is the technical assistances from the governments as well as the private sectors; while a lack of investment capital is the main obstacle for development.

The lesson learned from the study is that farmers' awareness on the new agricultural theory is consistent with the King's philosophy. To extend such a knowledge to broader groups of farmers, the following policies and strategies are important : They are; 1) the establishment the demonstration site of the new theory by promoting success cases as learning centers of the communities, regions, and among geographic regions of the country; 2) setting up networking among farmer groups /farm visit programs throughout the kingdom; 3) establishing the extension units to provide technical assistances and knowledge dissemination through mass media such as radio and television programs; 4) expanding and strengthening the public extension activities towards the advanced stage of development of the new theory using successful cares as key catalysts; 5) reformulating the current agricultural development plan to integrate the new theory philosophy up to national agenda; and 6) setting up the exhibition fairs and contests of successful cares for prizes and awards for greater awareness and wider practices among farm communities in the country.